

Alusta alkaen 51
Savonlinnan Tuomiokirkko, 2.4.2009
1 Moos 33:1-20

Jaakob kohtaa Esaun

Edellä Jaakob on paininut Herran kanssa Jabbok –joen varrella ja voittanut. Sitä ennen hän on joutunut tunnustamaan, että hän on nimeltään ja olemukseltaan Jaakob, pettäjä. Mutta Herra siunasi hänet ja sanoi, että sinun nimesi on oleva Israel, Jumalan taistelija tai se joka on taistellut Jumalaa vastaan ja voittanut. Ennen Herraan välinpitämättömästi suhtautuvasta Jaakobista on tullut uskon esikuva, joka kannustaa uskomaan ja vetoamaan Jumalan lupauksiin, vaikka näyttäisikin, että Jumala on meitä vastaan ja haluaa tuhota meidät.

Kun Jaakob kohotti katseensa, hän näki Esaun tulevan neljäsataa miestä mukanaan. Silloin Jaakob jakoi Lealle, Raakelille ja molemmille orjattarille heidän lapsensa. Hän asetti orjattaret lapsineen etumaisiksi, Lean ja hänen lapsensa heidän taakseen ja Raakelin ja Joosefin takimmaisiksi. Hän itse kulki heidän edellään veljeään kohden polvistuen ja kumartaen välillä seitsemän kertaa maahan saakka. (1 Moos 33:1-3)

Jaakob on uskoakseni luottavainen ja varma siitä, että asiat menisivät hyvin Esaun kanssa. Olihan hän juuri edellä nähnyt Herran kasvoista kasvoihin ja oli saanut hänen siunauksensa ja sen käsittämättömän suosionosoituksen, että Herra oli hävinnyt hänelle painissa.

Tästä hengellisestä ilosta ja voitosta huolimatta Jaakob ei heittäytynyt ylimieliseksi. Hän teki kaikkensa, jotta Esau leppyisi hänelle. Perheestä muodostettiin nöyrä kulkue ja Jaakob kävi itse sen eteen kohtaamaan veljeään hyvin nöyrällä tavalla.

Ja Esau onkin leppynyt. Se on varmaankin ollut Herran erityisen vaikutuksen tulosta. Jumala on 20 vuoden aikana laannuttanut Esaun vihan Jaakobia kohtaan, muuttanut hänen mielensä ja saanut rakkauden voittamaan vihan ja kaunan.

Mutta Esau juoksi häntä vastaan, syleili häntä, kietoi kätensä hänen kaulaansa ja suuteli häntä, ja he itkivät. (1 Moos 33:1-4)

Hyvin kaunis kuva. Esau ei ole pelkästään leppynyt, vaan hän on kaivannut Jaakobia, syleilee häntä, suutelee ja he itkevät yhdessä menneitä vuosia. Jos kaunasta ja pelosta on rippeitä jäljellä, ne sulavat kyyneleissä.

Luther ottaa tässä yhteydessä esiin Sananlaskujen kirjan luvun 16. Siinä sanotaan

Jos miehen tiet ovat Herralle otolliset, saattaa hän vihamiehetkin sovintoon hänen kanssansa. (Snl 16:7)

Omasta kokemuksestaan Luther puhuu näin:

Se on minunkin tähänastinen kokemukseni. Jumalan laupeuden ansiosta ovat suostuneet rauhaan monet niistä, jotka kiivaasti vihasivat ja vainosivat evankeliumia. Ei ole tarvittu mitään väkivaltaa, vaan on saatu lempeä ja ihana voitto, kun ihmisen tahdon suunta on itsestään muuttunut. Niin suuri on rukouksen voima. Sitä käyttäen hän voitti sekä Jumalan että veljensä Esaun, voitti taivaan ja maan. Hänen veljensä

Esau ei enää aio eikä voikaan tehdä hänelle pahaa. Hänen tunteensa ja tahtonsa ovat täysin muuttuneet, ...”

Seuraa veljesten välinen sydämellinen keskustelu.

Kun Esau huomasi vaimot ja lapset, hän kysyi: "Keitä ovat nuo, jotka sinulla on mukanasasi?" Jaakob vastasi: "Nämä ovat lapset, jotka Jumala armossaan on suonut minulle, palvelijallesi." Sitten orjattaret astuivat lähemmäksi lapsineen ja kumarsivat maahan saakka. Myös Lea ja hänen lapsensa lähestyivät ja kumarsivat maahan, ja viimeisinä astuivat esiin Joosef ja Raakel kumartaen maahan saakka. (1 Moos 33:5-7)

Esaun kysymys on varmaankin sydämellistä ja kohteliasta *small talkia*. Kyllähän hänen on täytynyt arvata, että kyse on Jaakobin perheestä. Jaakobin vastaus on yhtä sydämellinen ja kohtelias ja hän alistuu puheessaan Esaun palvelijaksi. Tällainen oli tuon ajan tapa, eikä se konkreettisesti tarkoittanut palvelijana olemista. Onhan nykyisinkin jossain päin Saksaa tervehdyksenä ”Servus!”, ”Palvelija!” eli lyhenne siitä, että ”Minä olen sinun palvelijasi”.

Esau kysyi: "Mitä oikein olivat ne miehet ja laumat, jotka jo kohtasin?" Jaakob vastasi: "Herrani, halusin antaa sinulle jotakin, että ottaisit minut suopeasti vastaan." Esau sanoi: "Minulla on yllin kyllin omastakin takaa. Pidä vain omasi, veljeni." (1 Moos 33:8-9)

Esau tarkoitti tällä niitä karjalaumoja, jotka Jaakob oli joukkonsa edeltä lähettänyt kohtaamaan Esauta ja annettavaksi lahjaksi hänelle, yksi lauma kerrallaan. Niitä oli 200 vuolta, 20 pukkia, 200 emolammasta, 20 pääsiä, 30 imettävää kamelia ja niiden varsat, 20 aasintammaa ja 10 oriaasia (1 Moos 32:14-22).

Esaun kieltäytyminen tästä lahjasta lähti varmaankin hyvästä ja vilpittömästä sydäimestä. Hän oli rikastunut eikä siksi halunnut ottaa köyhemmän velipojan tavaroita ja karjaa, vaan ajatteli, että Jaakob tarvitsi niitä häntä enemmän.

Mutta Jaakob sanoi: "Ei suinkaan! Jos nyt todella pidät minua veljenäsi, niin ota vastaan tämä lahja, sillä minä olen tullut sinun eteesi niin kuin käydään Jumalan eteen, ja sinä olet ollut minulle armollinen. Ota siis tämä lahja, jonka olen tuonut sinulle, sillä Jumala on ollut minulle hyvä ja minulla on nyt kaikkea." Ja Jaakob taivutteli Esauta ja sai hänet ottamaan lahjan. (1 Moos 33:10-11)

Jaakob vetosi siihen, että Esau ottaisi lahjan vastaan ulkonaisena merkkinä siitä, että sovinto oli täyttä totta.

Sitten Esau sanoi: "Lähdetään liikkeelle yhdessä, samaa matkaa." Mutta Jaakob sanoi hänelle: "Sinähän tiedät, herrani, että lapset ovat pieniä ja että minun on pidettävä huolta imettävistä lampaista ja lehmistä. Jos niitä ajetaan liian kovaa yhdenkin päivän ajan, ne menehtyvät. Jatka matkaa minun edelläni, herrani, niin minä tulen hiljalleen perässäsi karjalle ja lapsille sopivaa vauhtia, kunnes saavun luoksesi Seiriin." Esau sanoi: "Sitten minä jätänkin osan väestäni sinun mukaasi." Jaakob sanoi: "Mitä suotta! Minulle riittää, että pidät minua veljenäsi." (1 Moos 33:12-15)

On vaikea tietää, mitä tämän keskustelun taustalla on. Haluaako Esau vahtia veljensä toimia, kun tarjoutuu saattoväeksi? Vai onko hän huolissaan Jaakobia mahdollisesti uhkaavista vaaroista ja

haluaa asemiehineen varjella häntä? Miksi Jaakob kohteliaasti kieltäytyy saattojoukosta? Onko se hänestä kiusallinen? Epäileekö hän sittenkin Esaun leppymistä? Vai onko kyse siitä, että Jaakob ajattelee, että hänen joukkonsa vauhti on niin hidas, että Esaun soturit tuskastuisivat hitaaseen vauhtiin?

Itse haluaisin uskoa, että molemmat veljet olivat vilpittömiä toisiaan kohtaan. Esau halusi auttaa, Jaakob ei halunnut vaivata veljeään joukkonsa hitaudella. He tapaisivat myöhemmin Esaun kotipaikalla Seirin vuoristossa.

Esau kääntyi samana päivänä kotimatalle Seiriin, mutta Jaakob lähtikin Sukkotiin ja rakensi sinne itselleen talon sekä suojakatoksia karjalleen. Siitä syystä paikka on saanut nimekseen Sukkot. (1 Moos 33: 16-17)

Onko Jaakob sittenkin kyllästynyt Esauhun? Ovatko he sittenkin olleet niin kauan poissa toistensa luota, että heillä ”ei enää riitä puhuttavaa”? Niin ilmeisesti oli. Siksi oli kuitenkin parempi, että kumpikin eläisi omaa elämäänsä omalla tahollaan.

Näin onkin oikein. Ei veljesten tai vanhojen ystävien ole pakko säilyttää yhtä kiinteitä suhteita kuin joskus vuosikymmeniä sitten, jos se ei tunnu luontevalta.

Uskoisin, että he silti säilyttivät ystävälliset suhteet ja vierailivat toistensa luona. Raamattu kertoo heidän tapaamisestaan ainakin silloin, kun he yhdessä hautasivat isänsä Iisakin (1 Moos 35:28).

Palatessaan Mesopotamiasta Jaakob saapui turvallisesti Kanaaninmaahan Sikemin kaupungin luo ja pystytti leirinsä kaupungin ulkopuolelle. Sen maapalstan, jolle hän siellä pystytti telttansa, hän osti sadalla kesitalla hopeaa Sikemiltä ja hänen veljiltään, Hamorin pojilta. Hän rakensi sinne alttarin ja antoi sille nimeksi El-Elohe-Israel. (1 Moos 33:18-20)

Nyt Jaakobin elämässä seurasi vähän rauhallisempi ajanjakso. Hän pystytti perheelleen pitempiaikaisen asumuksen Sikemin kaupungin lähelle. Mutta vaikka hänellä oli Abrahamilta ja Iisakilta periytynyt lupaus Kanaanin maan saamisesta hänen jälkeläistensä omaksi, ei hän vielä saanut nähdä omistavansa sitä kovinkaan paljoa. Hän joutui ostamaan maata rahalla, pienen palan. Maa oli kanaaniilaisten hallussa.

Mutta silti Jaakob rakensi alttarin Jumalallensa. Sen nimeksi tuli El-Elohe-Israel, eli ”Jumala, Israelin Jumala”. Tällä nimenannolla Jaakob tunnusti, että hän ei nyt ollut pelkkä Jaakob, vaan myös Jumalan uudesti nimittämä ja uudistama mies, Israel. Ja Jumala oli hänen Jumalansa.

Tämä on kaunis kuva Jaakobin uskon kasvusta elämän keskellä.